

Ympäristöhallinnon
tiedon hallinnan
strategia 2009–2012

Ympäristöhallinnon
tiedon hallinnan
strategia 2009–2012

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 19 | 2009
Ympäristöministeriö
Hallintoyksikkö

Taitto: Marjatta Naukkarinen

Julkaisu on saatavana vain internetistä:
www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö
> Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja -sarja

ISBN 978-952-11-3527-9 (PDF)
ISSN 1796-170X (verkkokj.)

ALKUSANAT

Uusi ympäristöhallinnon tiedon hallinnan strategia korvaa edellisen, vuoden 2004 alusta voimaan tulleen strategian. Tässä strategiassa ympäristöhallinnolla tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) sekä Metsähallituksen luontopalvelut ja uusien aluehallintoviranomaisten ympäristöministeriön tulosohjauksessa olevat vastuualueet.

Tiedon hallinnan strategian laadintaa on ohjannut ympäristöhallinnon tiedon hallinnan johtoryhmä. Ympäristöministeriön virkamiesjohtoryhmä käsitteli strategian kokouksessaan 12.6.2009.

Vuonna 2008 strategiauudistusta valmisteltiin työryhmässä, johon kuuluivat Heikki Heikkilä (pj), Päivi Sihvola ja Väinö Malin ympäristöministeriöstä, Kristiina Soini SYKEstä, Mika Koskinen Länsi-Suomen ympäristökeskuksesta sekä asiantuntijoina Harri Heikkinen ja Yrjö Sucksdorff SYKEstä. Keväällä 2009 strategian uudistamisesta vastasi ydinryhmä, johon kuuluivat Tarmo Maunu (pj), Marko Ruonala ja Väinö Malin ympäristöministeriöstä sekä Kristiina Soini, Harri Heikkinen ja Yrjö Sucksdorff SYKEstä. Konsulttina strategian laadinnassa on ollut Jyrki Miettinen Tieto Oyj:stä. Työn kuluessa useat ympäristöhallinnon asiantuntijat ovat osallistuneet eri aihealueiden teematyöpajoihin.

Ominaista uudelle strategiakaudelle 2009–2012 ovat sopeutuminen merkittäviin muutoksiin valtionhallinnossa sekä samanaikainen tuottavuuden ja vaikuttavuuden vaatimus omassa toiminnassa. Aluehallinnon uudistuksen johdosta osa toiminnoista siirtyy aluehallinnon organisaatioiden hoidettavaksi. Toinen merkittävä muutos on ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymän muodostaminen ja siihen mukaan tulevien toimijoiden välinen syvenevä yhteistyö tietojen hallinnan ja käytön alueilla. Lisäksi valtiovarainministeriön asettaman sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman (SADe-ohjelma, 14.4.2009–28.2.2014) myötä toteutettavat ratkaisut ja linjaukset tulee ottaa huomioon.

Strategisiksi painopistealueiksi on määritelty ydintoimintaa tukevat ratkaisut, tietovarantojen hyödyntäminen, sähköiset kanavat ja viestintä sekä IT-johtaminen ja -palvelut. Kullekin painopistealueelle on kuvattu tavoitteet, kriittiset menestystekijät ja keskeiset toimenpiteet.

Strategian toteuttamisen keskeisiä asioita ovat mm. tilaaja/tuottaja -mallin mukainen työnjako, keskeisten tietojärjestelmien omistajuuden ja omistajavastuiden määrittäminen, IT-ratkaisujen kehittäminen osana toiminnan kehittämistä sekä ratkaisujen yhteiskäyttöisyys, yhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen ja ulkoa hankittavat palvelut. Toimeenpanon keskeiset hankkeet on koottu strategiakauden 2009–2012 hankekarttaan, jota päivitetään vuosittaisen kehittämisohjelman avulla. Hankekartan lisäksi strategiaan on listattu joukko toimenpiteitä, jotka on tehtävä toimeenpanon ensimmäisinä asioina.

Tiedon hallinnan johtoryhmän puheenjohtaja
Hallinnollinen ylijohdaja

Kari Kourilehto

Tietohallintojohtaja

Tarmo Maunu

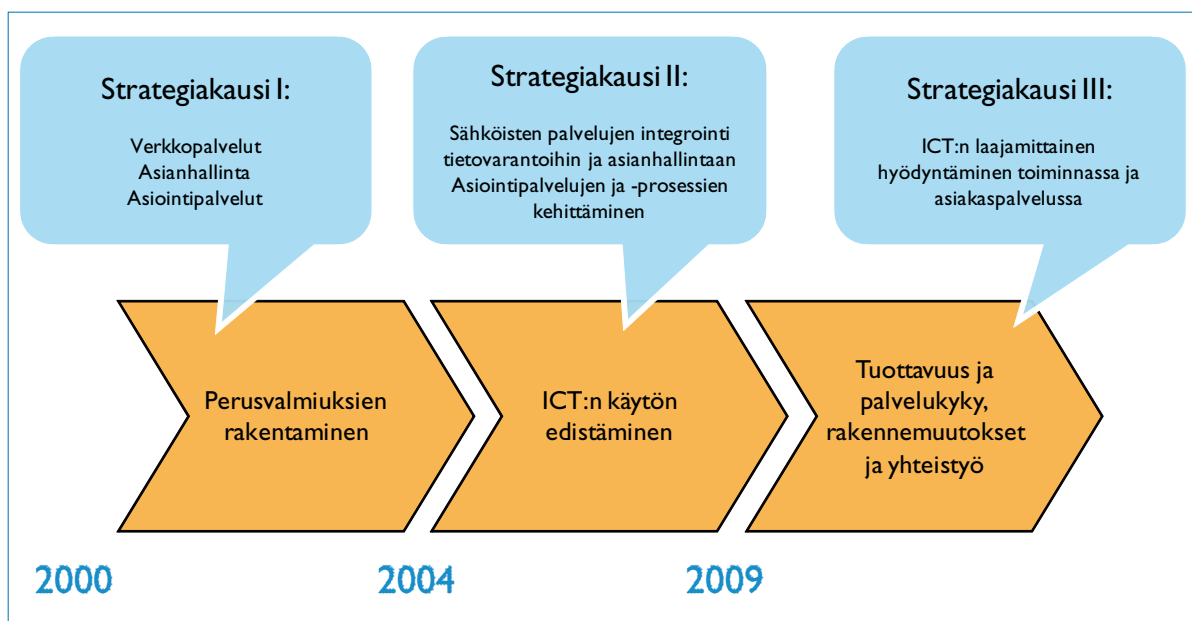
SISÄLLYS

1 Johdanto	7
2 Strateginen analyysi	9
2.1 Strategiakauden 2004–2008 tavoitteiden toteutuminen.....	9
2.2 Toiminnan muutosten suunnat ja vaikutukset tiedon hallintaan.....	10
2.3 SWOT -yhteenveto.....	12
2.4 Kehittämishaasteet.....	12
3 Strategiset valinnat	14
3.1 Tiedon hallinnan toiminnan tarkoitus ja visio.....	14
3.2 Tiedon hallinnan tehtävät ja prosessit.....	14
3.3 Strategiset painopisteet.....	16
3.4 Tietoarkkitehtuuri.....	19
3.5 Yleinen IT-arkkitehtuuri.....	20
4 Strategian toteuttaminen	21
4.1 Tiedon hallinnan toimialueet.....	21
4.2 Tilaaaja-tuottajamalli.....	22
4.3 Tiedon hallinnan prosessien johtaminen ja ohjaus.....	23
4.4 Kehittäminen.....	25
4.5 Ratkaisujen toteuttaminen ja yhteiskäyttöisyys.....	26
5 Eteneminen	27
5.1 Seuraavat askeleet – alustava toimenpideohjelma.....	27
5.2 Hankekartta ja vuosittainen kehittämisohjelma.....	27
 Liite 1: Strategiakartta.....	29
 Kuvailulehti.....	30

1 Johdanto

Tässä strategiassa ympäristöhallinnolla tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat ympäristöministeriö, SYKE, ARA sekä Metsähallituksen luontopalvelut ja uusien aluehallintoviranomaisten ympäristöministeriön tulosohtauksessa olevat vastuualueet.

Koko ympäristöhallintoa koskeva tiedon hallinnan strategia valmistui ensimmäisen kerran vuoden 2000 keväällä. Tiedon hallinnan strategia keskittyi tuolloin tiettyjen perusvalmiuksien kuten verkkopalvelujen ja asianhallinnan järjestämiseen koko hallinnonalalla. Tällä hetkellä voimassaoleva tiedon hallinnan strategia tuli voimaan vuoden 2004 alusta. Strategiassa on keskitytty erityisesti toteutettujen palvelujen ja toiminnan integrointiin.

Kuva 1. Strategiakaudet.

Alkamassa on strategiakausi, jossa pääpaino on hyötyjen ulosmittaaminen tehdyistä tai tulevista tiedon hallinnan investoinneista ja toimintatapamuutoksista. Ominaista seuraavalle strategiakaudelle ovat sopeutuminen merkittäviin muutoksiin valtionhallinnossa sekä samanaikainen tuottavuuden ja vaikuttavuuden vaatimus omassa toiminnassa. Aluehallinnon uudistuksen johdosta osa toiminnoista siirtyy aluehallinnon organisaatioiden hoidettavaksi. Toinen merkittävä muutos on ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymän muodostaminen ja siihen mukaan tulevien

toimijoiden välinen syvenevä yhteistyö tietojen hallinnan ja käytön alueilla. Lisäksi valtiovarainministeriön asettaman sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman (SADe-ohjelma, 14.4.2009–28.2.2014) myötä toteutettavat ratkaisut ja linjaukset tulee ottaa huomioon.

Tämän strategian valmistuessa, keväällä 2009, monia asioita oli vielä auki aluehallinnon uudistamisen ja ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymän aiheuttamien muutosten osalta. Tämän vuoksi strategia on aiheellista tarkistaa jo vuoden 2010 aikana ja tehdä siihen mahdollisesti tarvittavat tarkennukset.

2 Strateginen analyysi

2.1

Strategiakauden 2004–2008 tavoitteiden toteutuminen

Strategiakauden 2004–2008 tavoitteiden osalta on hankkeet pääosin toteutettu ja niille asetetut tavoitteet saavutettu. Hankkeiden kautta on lisätty toiminnan tuottavuutta ja asiakaspalvelun laatua.

- Asioinnin ja asianhallinnan integraatoratkaisu on valmistunut huhtikuussa 2008. Työssä on luotu yleinen alusta ja palvelukokonaisuus, jolle on jo toteutettu useita erilaisia asiointiin liittyviä prosesseja.
- Tietovarantojen hallinta ja käyttö -hanke on edennyt hyvin tietojen internet-käyttöliittymän määrittelyn osalta, mutta tietovarantojen hallinnassa tavoitteet ovat jääneet osin saavuttamatta. Hanke on päättynyt ja työtä jatketaan uudessa kesällä 2008 käynnistyneessä hankkeessa, joka tähtää jakelu- ja raportointiarkkitehtuurin luontiin sekä internet-palvelun toteuttamiseen.
- Ohje ympäristöhallinnon tietoaaineistojen julkisuudesta, luovuttamisesta ja hinnoittelusta otettiin käyttöön 1.1.2008. Ohjeen mukaan ympäristöhallinnon tuottamia tietoja tai tietoja, joihin ympäristöhallinnon virastoilla on muulla perusteella riittävät oikeudet, voidaan jakaa verkossa vapaasti myös kaupalliseen käyttöön. Uutta ohjetta sovelletaan toukokuussa 2008 internetissä avattuun, maksuttomaan tietojärjestelmien suorakäyttöpalveluun.
- Tietoteknisen infrastruktuurin ja palvelujen uudistamishankkeessa uudistettiin ja siirryttiin ulkoistettuun palvelutuotantoon tietoliikenneverkon sekä puhelin-, sähköposti-, kalenteri- ja etäyhteysjärjestelmän osalta.
- Henkilökunnan tietotekniikkaosaaminen on parantunut. Hallinnonalan ATK-ajokortin suorittamisaste on virastoissa pääosin korkea. ATK-ajokortin suorittamisasteen ja tyytyväisyyden välillä tiedon hallinnan palveluja kohtaan on selvä positiivinen korrelaatio.
- Johdon tiedon hallinnan valmennuksessa ja mittariston käyttöönotossa ei olla edetty toivotulla tavalla.

Tällä hetkellä ympäristöhallinnon tietovarannot ja sähköiset palvelut vastaavat monin tavoin yhteiskunnan ja hallinnonalan tarpeisiin. Tiedon hallinnan palvelutuotantoon ja kehittämishankkeisiin suunnatut resurssit sen sijaan eivät aina ole olleet tavoitteiden kanssa tasapainossa.

Valtion tietohallinnon vertailussa ympäristöministeriön hallinnonala on sijoittunut hyvin IT-palvelujen, niiden integroinnin tason ja kustannustehokkuuden suhteen.

Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat hallinnonalalla yhteisiä ja toiminnot on pääosin keskitetty ympäristöhallinnon palvelukeskukseen (YPY) Mikkeliin. Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluissa otetaan käyttöön Valtiokonttorin palvelukeskuksen (VKPK) palvelut vuoden 2010 alusta. Niiden kehittämiseen osallistutaan yhteistyössä muiden VKPK:n asiakkaiden kanssa.

Toiminnan muutosten suunnat ja vaikutukset tiedon hallintaan

Ympäristöhallinnon toiminnan keskeiset teemat nyt ja tulevana vuosina ovat toiminnan vaikuttavuus ja tuottavuus. Vaikuttavuutta voidaan arvioida paitsi ympäristön tilan ja rakennetun ympäristön kehittymisen kautta niin myös yhteiskunnan ympäristöä ja energiaa säästävien toimintatapojen levinneisyyden kautta. Tuottavuutta mitataan pääasiassa toiminnan tulosten saavuttamiseen käytettyjen resurssien – henkilötyö ja eurot – määrällä.

Yhä parempaan toiminnan vaikuttavuuteen pyritään toiminnan täsmällisellä ohjaamisella sekä oikein kohdennetulla, oikea-aikaisella ja oikean sisältöisellä viestinnällä. Sekä ohjauksen että viestinnän vaikuttavuuden parantaminen edellyttää, että sisäiset ja ulkoiset sidosryhmät saavat helposti tarvitsemansa tiedon myös hallinnonrajojen yli. Itse tuotettujen tietojen lisäksi ympäristöhallinnossa hyödynnetään tehokkaasti myös muualla tuotettua tietoa.

Toiminnan tuottavuuden lisäämisen keskeiset keinot ovat rakenteiden, työnjaon ja prosessien muutokset sekä lisääntyvä yhteistyö. Prosessien ja tietojen yhteiskäytön on ulotuttava organisaatorajojen yli siten, että yhteistyötä pystytään lisäämään. Sähköinen asiointi ja vuorovaikutus yhdistettynä prosessien automatisointiin ovat toiminnan tukemisen keskeiset välineet.

Tuottavuushyödyt syntyvät toimintaa tukevien ratkaisujen laajamittaisen käytönoton ja hyödyntämisen kautta. Tietoteknisten ratkaisujen helppo käytettävyys on keskeinen edellytys tuottavuushyötyjen toteutumiseksi. Aidosti henkilöstön työtä helpottavat ratkaisut pitävät yllä työtyytyväisyyttä ja parantavat hallinnon asemaa kiristyvässä kilpailussa osaavasta työvoimasta.

Keskeisimmät tiedon hallinnan strategiaan vaikuttavat muutokset tulevat toimintaympäristön rakennemuutoksista. Valtionhallinnon toiminnan ja rakenteiden uudistamishankkeet luovat paineita kokonaan uudenlaisten toiminta- ja ohjausmallien käyttöönottoon. ValtIT:n kehittämishankkeet edellyttävät entistä tiiviimpää yhteistyötä valtionhallinnon sisällä perustietotekniikkapalvelujen järjestämisessä sekä niiden yhdenmukaistamisessa.

Valtion aluehallinnon uudistamisen yhteydessä monet nykyisistä ympäristöhallinnon keskeisistä toiminnoista organisoidaan uudella tavalla aluehallinnon virastoihin. Ministeriöiden toimintasektorien ohjausvastuu säilyy kuitenkin pääosin ennallaan. Aluehallinnon tietohallinnon järjestelyihin, rooleihin ja vastuisiin liittyy vielä monia avoinna olevia kysymyksiä, jotka täsmentyvät strategiakauden aikana. Oletuksena on, että vuoteen 2012 ulottuvan strategiakauden aikana tiedon hallinnan hallinnointi- ja tuotantovastuut säilyvät aluksi ennallaan, mutta muuttuvat vähitellen uusien rakenteiden mukaisiksi.

Ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymän puitteissa pyritään sujuvasti yhteentoimivaan tiedonhallintaympäristöön ja tietojen yhteiskäyttöön. Toiminta ja yhteistyön pelisäännöt ovat vielä suunnitteluvaiheessa, mutta ne tulevat vaikuttamaan myös ympäristöhallinnon tiedon hallinnan linjauksiin.

Erityisenä haasteena strategiakaudella on tiedon hallinnan toimintaympäristön moninaistuminen. Ratkaisujen ja palvelujen käyttäjät ja asiakkaat eivät ole pelkästään ympäristöhallinnon virastojen sisäisiä vaan kasvavasti myös ulkopuolisia yhteistyötahoja. Toisaalta oman hallinnon asiakkaat ja käyttäjät hyödyntävät kasvavassa määrin hallinnon ulkopuolisten hallinnoimia ja tuottamia ratkaisuja ja palveluja.

Tiedon hallinnan sisäisen toiminnan jatkuva kustannustehokkuuden vahvistaminen edellyttää ympäristöhallinnon ulkopuolella tuotettujen yhteisratkaisujen (esim. ValtIT) kasvavaa hyödyntämistä ja omien voimavarojen keskittämistä ympäristöhallinnon toiminnan kannalta oleellisiin tiedon hallinnan alueisiin.

Muita tiedon hallintaan vaikuttavia toiminnan muutosvoimia ovat:

- Energia-, luonnonvara- ja ilmastokysymysten monimutkaistuminen ja painoarvon kasvu.
- Yhteistyön lisääntyminen kaikilla tasoilla – kuntien ja valtion kesken, valtion eri virastojen välillä sekä kansainvälisesti.
- Ympäristöhallinnon toimialueelle kuuluvien tehtävien lisääntyminen (mm. merentutkimuksen laajeneminen SYKE:ssä) ja samanaikaiset resurssien käytön vähentämisspaineet – tuottavuusvaatimusten lisääntyminen.
- Ympäristöpolitiikan ja standardien määräytyminen enenevässä määrin EU:ssa ja kansainvälisten sopimusten kautta, EU-tasoiset direktiivit, säädökset, järjestelmät, rajapinnat ja arkkitehtuurit.
- Paikkatietojen ja paikkatietojärjestelmien merkityksen kasvaminen.
- Työnteon muuttuminen – etätyö ja etäkäyttö (liikkuva työ), työryhmät ja viestintä.

Tarvittavien tietoteknisten ratkaisujen näkökulmasta ympäristöhallinnon toiminta voidaan jäsentää asianhallintaan perustuvaan työhön (esim. luvitus, seuranta ja valvonta) ja työryhmissä ja projekteissa tehtävään työhön (esim. tutkimus, suunnittelu ja asiantuntijapalvelujen tuottaminen).

SWOT -yhteenveto

Kuva 2. SWOT -analyysi.

Kehittämishaasteet

Tiedon hallinnassa on varauduttava tulevien vuosien rakenteellisiin muutoksiin valtionhallinnossa. Ympäristöhallinnon eri substanssitoiminnan alueilla merkittävien vaikuttavuutta ja tuottavuutta parantavien prosessi-innovaatioiden tekeminen on vielä edessäpäin, esim. satelliittihavaintojen hyödyntäminen ympäristön seurannassa. Ratkaisujen tulee mahdollistaa prosessien sujuvuus toiminnan rakenteista ja organisoinnista riippumattomasti. Ratkaisujen pitää tukea toisaalta samanlaisten tehtävien keskittämistä valtakunnallisesti yhteen paikkaan ja toisaalta mahdollistaa prosesseissa tehtävän henkilötyön alueellista hajauttamista (esim. tietojen syöttö ja käyttö hajautetusti, mutta järjestelmän ylläpito keskitetysti).

Strategiakauden keskeisimmät kehittämishaasteet ovat:

- Poikkihallinnollisuudessa. Tietojen, ratkaisujen ja palvelujen on toimittava yli organisaatorajojen ja uusia toimintamalleja tukien.
- Toimintaprosessien parantamisessa. Sähköisen asioinnin, vuorovaikutuksen ja tiedonkeruun edelleen kehittäminen sekä sisäisten ja yli organisaatorajojen ulottuvien prosessien sähköinen toteuttaminen.
- Informaation tarjoamisessa käyttäjäkeskeisesti saataville kaikille sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille sekä johtamisen ja päätöksenteon tueksi.
- Edellytysten luomisessa sähköiselle vuorovaikutukselle ja työn tekemiselle ajasta ja paikasta riippumattomasti.
- Hyötyjen ulosmittaamisessa tehdyistä ja tulevista tiedon hallinnan investoinneista ja toimintatapamuutoksista.
- Siirtymisessä soveltuvien palvelujen osalta palvelujen tuottamisesta palvelujen hankintaan ulkoa eri tahojen (ValtIT, ympäristö- ja luonnonvaratutkimuksen yhteenliittymä, alue ICT...) yhteistyön puitteissa ja itsenäisesti.
- Tiedon hallinnan tilaaja/tuottaja -mallin toteuttamisessa.

3 Strategiset valinnat

3.1

Tiedon hallinnan toiminnan tarkoitus ja visio

Tiedon hallinnalla ympäristöhallinnossa tarkoitetaan toimintaa jolla ohjataan, hyödynnetään, kehitetään ja ylläpidetään hallinnonalan tietovarantoja, sähköisiä palveluita ja tietojärjestelmiä sekä teknistä infrastruktuuria. Toiminta kohdistuu joko hallinnonalan sisäiseen toimintaan tai ympäristöhallinnon ja sen sidosryhmien väliseen toimintaan. Toiminnan tarkoitus on tukea ympäristöhallinnon toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista tiedon hallinnan keinoin.

Tiedon hallinnan visio

Yhteistyöllä vaikuttavuutta, palvelua ja tuottavuutta.

Toiminnan tavoitteiden saavuttamisessa on onnistuneesti hyödynnetty tietoa ja tietotekniikkaa yhteistyössä yli hallinnon rajojen.

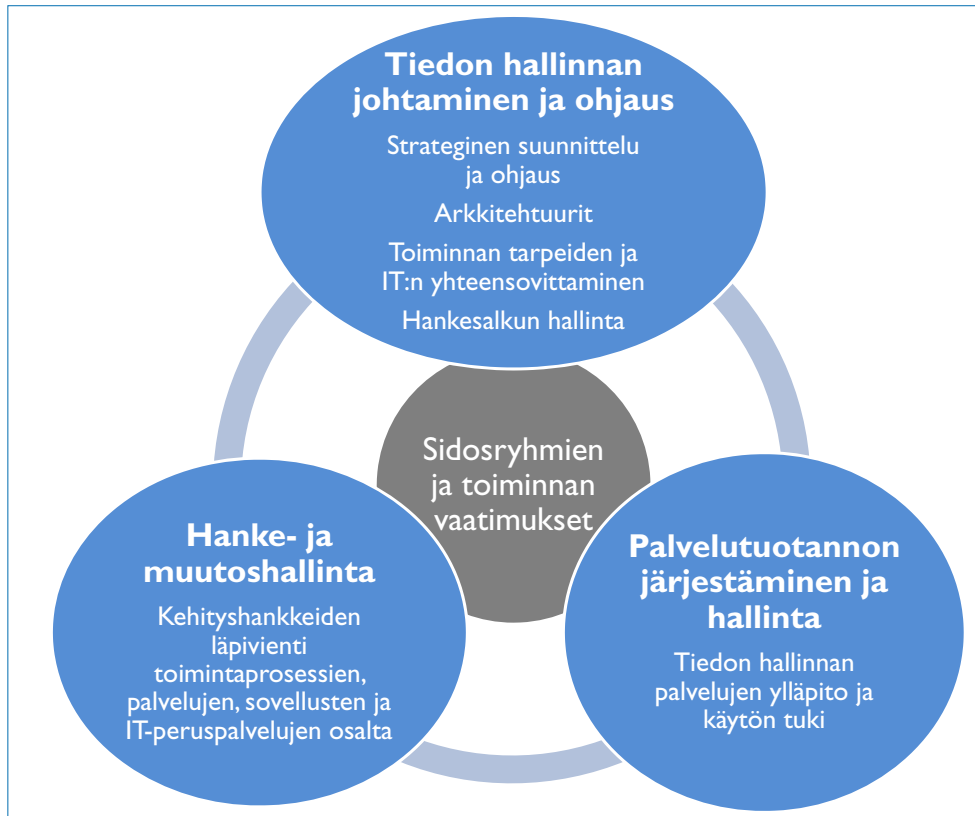
Toiminta-ajatus

Ympäristöhallinnon tietohallinto vahvistaa toimintojen vaikuttavuutta, asiakaspalvelua ja tuottavuutta järjestämällä ja kehittämällä laadukkaita, kustannustehokkaita ja turvallisia palveluja.

3.2

Tiedon hallinnan tehtävät ja prosessit

Tiedon hallinnan tehtävät hoidetaan tiedon hallinnan kolmessa pääprosessissa, jotka on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Tiedon hallinnan prosessit.

Prosesseihin sisältyvät tiedon hallinnan keskeiset tehtävät ympäristöhallinnossa ovat:

- Yli organisaatorajojen yhteentoimivan tiedon hallinnan strategian ja arkkitehtuurien luonti, ylläpito sekä tältä pohjalta tapahtuva kokonaisuuden johtaminen.
- Ympäristöhallinnon toimintaan ja erityisesti tietovarantoihin liittyvä
 - prosessien kehittäminen ja hallinta
 - tietojärjestelmien ja sähköisten palvelujen määrittely
 - kehittämishankkeiden läpivienti
 - palvelutuotannon ja tuen järjestäminen
- Substanssiosaamiseen kytkeytyvä ohjelmistokehitys ja tekninen asiantuntemus, jota ei ole tarkoituksenmukaista ostaa ulkopuolelta.
- Perustietotekniikkapalvelujen järjestäminen ja prosessien toimintavarmuuden ylläpitäminen tietotekniikan osalta.

Ympäristöministeriön hallinnonalan tietohallinnon tehtävänä on mahdollistaa edelläkuvattujen prosessien kautta korkeatasoiset ympäristöhallinnon ydintoiminnot järjestämällä ja kehittämällä laadukkaita, kustannustehokkaita ja turvallisia ratkaisuja eri sidosryhmiä varten.

Tietohallinnon sidosryhmiä ovat

- Ratkaisuja ja palveluja hyödyntävät **käyttäjät**.
- Substanssitoiminnan yksiköt ratkaisuja ja palveluja tilaavina omistajina/**asiakkaina**. Asiakkaan rooliin kuuluu oleellisena osana omistajuus ja vastuu tietosisällöstä ja prosesseista sekä käytettävän järjestelmän tarkoituksenmukaisuudesta ja palvelevuudesta.
- Hallinnon sisäiset ja ulkopuoliset ratkaisuja toteuttavat ja palveluja tuottavat **IT-palveluyksiköt**.

Strategiset painopisteet

Tiedon hallinnan visiota tukemaan on määritelty joukko painopistealueita, joille keskeisten muutosten, hankkeiden ja voimavarojen on keskityttävä, jotta halutut vaikutukset saadaan aikaan. Kullekin painopistealueelle on määritelty kriittiset menestystekijät ja tarvittavat toimenpiteet.

Painopistealue 1: Ydintoimintoja tukevien ratkaisujen toteuttaminen.

Tavoitteet:

- Toimintaa ja sen tuottavuutta on merkittävästi kehitetty prosesseja ja niitä tukevaa tietotekniikkaa uudistamalla sekä sähköisen palvelun osuutta lisäämällä.
- On luotu edellytykset tehokkaiden, joustavien ja monipuolisten vuorovaikutuskeinojen käytölle.
- Ulkopuolisen (kansalliset ja kansainväliset lähteet) rahoituksen lisääminen.
- IT-investointien tuottamat tulokset jalkautetaan tehokkaasti ja toteutetaan hyötyjä synnyttävät toimintatapamuutokset.
- Henkilöstön IT-osaaminen on varmistettu toiminnan kriittisillä osa-alueilla.

Kriittiset menestystekijät:

- Toiminnan ja tiedon hallinnan yhteensovittaminen, käyttäjänäkökulman huomioiminen.
- Tietohallinto luo aktiivisesti mahdollisuuksia ympäristöhallinnon toiminnan ja tuottavuuden kehittämiseksi.
- Sähköisten palvelujen kehittäminen ja hyödyntäminen on kiinteä osa ydintoimintojen vastuita.
- Kyky keskittyä toiminnan kannalta olennaisiin asioihin ja muutoksiin.
- Johdon sitoutuminen prosessien ja IT:n rinnakkaiseen kehittämiseen hankkeiden vaikuttavuuden varmistamiseksi.
- Järjestelmät ja palvelut rakennetaan siten, että valtion hallinnon rakennemuutokset ovat mahdollisia.

Keskeiset toimenpiteet:

- Asianhallinnan ja siihen kytkeytyvän sähköisen asioinnin sekä asiakaspalvelun ratkaisuja uudistetaan (esimerkiksi lupahallinto).
- Vuorovaikutteista ryhmätyötä ja tietojen jakelua tukevat ratkaisut uudistetaan.
- Tiedon hallinnan ohjaus- ja johtamismallia muutetaan uusia vaatimuksia vastaavaksi. Substanssijärjestelmien omistajuudet ja omistajuuteen liittyvät vastuut määritetään.
- Vastuita ja hankemallia täsmennetään sekä osaamista kehitetään hankkeiden vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Painopistealue 2: Tietovarantojen sisältöjen ja hyödynnettävyyden kehittäminen

Tavoitteet:

- Ympäristöhallinnon tietovarannot ja niihin liitetyt sähköiset palvelut ja raportointimahdollisuudet vastaavat hallinnon ja sen asiakkaiden tarpeita.
- Toiminnan vaikuttavuutta on lisätty tehostamalla tietovarantojen hyödyntämistä viestinnässä, tutkimuksessa, palveluissa ja toiminnan ohjaamisessa.
- Lisääntyvät kansainväliset yhteistyön vaatimukset ja velvoitteet täytetään.

Kriittiset menestystekijät:

- Ympäristöhallinnon vaikuttavuustavoitteiden tunteminen.
- Ulkoisten yhteistyömahdollisuuksien tunnistaminen ja aktiivinen hyödyntäminen.
- Tietovarantojen laatua, hallintaa, raportointia ja jakelua tukevien hankkeiden toteuttaminen poikkihallinnollisesti.
- Eurooppalaisten standardien käyttöönotto.
- Tietoteknisten ratkaisujen toteuttaminen organisaatorajojen yli yhteen toimiviksi ja hallintorakenteiden muutoksista riippumattomiksi.

Keskeiset toimenpiteet:

- Tiedonkeruun keskittämistä ja sähköistämistä jatketaan.
- Tietovarantojen hallinnan ja käytön kehittämishanke.
- Tietoarkkitehtuurin uudistaminen mukaan lukien metatiedon hallinta.
- Karttapalvelun uudistaminen.
- INSPIRE-direktiivin toimeenpano ja vastuiden selvittäminen eurooppalaisten ohjelmien ja velvoitteiden, kuten SEIS ja GMES, toteutuksissa.

Painopistealue 3: Vaikuttava viestintä ja sähköiset palvelukanavat.**Tavoitteet:**

- Toiminnan vaikuttavuutta on lisätty oikein kohdennetulla, oikea-aikaisella ja oikean sisältöisellä viestinnällä sekä kattavalla sähköisellä tiedon jakelulla.
- Ympäristön ja rakennetun ympäristön teemaportaalit ovat kansallisia yli organisaatorajojen sisältöjä ja palveluja koostavia käyttäjakeskeisiä sähköisiä kanavia.
- Ympäristöhallinto on kestävä kehityksen tiennäyttävä sähköisen palvelun ja vuorovaikutuksen kautta.

Kriittiset menestystekijät:

- Asiakkaiden ja yhteistyökumppanien tarpeiden sekä odotusten ymmärtäminen ja ennakointi.
- Ulkoisten yhteistyömahdollisuuksien tunnistaminen ja aktiivinen hyödyntäminen.
- Ulkoisten ja sisäisten sisältöjen ja kanavien (portaalien) ristiin hyödyntäminen.
- Yhteensopivuus ValtIT:n sähköisen asiointin linjausten kanssa.

Keskeiset toimenpiteet:

- Sähköiset viestintä- ja palvelukanavat uudistetaan tehtävän yhtenäisen kokonaissuunnitelman pohjalta.
- Intranet uudistetaan päivittäistä työntekoa tukevaksi sähköiseksi työ- ja vuorovaikutusympäristöksi, jossa palvelut ja sisällöt voivat olla yhteiskäyttöisiä yli hallinnon rajojen.

- Ympäristöhallinnon sähköisten kanavien ohjaus- ja toimintamalli uudistetaan.
- Palvelu- ja viestintäsisältöjen sekä dokumenttiaineistojen hallinta keskitetään.
- Ympäristöhallinnon portaalien julkaisun, sisällönhallinnan ja dokumenttienhallinnan ratkaisut yhdenmukaistetaan.

Painopistealue 4: IT-johtamisen vastuiden ja palvelutuotannon mukauttaminen hallinnon rakennemuutoksiin ja kehittyviä ostopalveluja hyödyntäväksi.

Tavoitteet:

- Toimivat ja luotettavat IT-palvelut on järjestetty tarvelähtöisesti ja turvallisesti ja luovat edellytykset korkealaatuiselle palvelulle ja tutkimukselle.
- Hallinnon rakennemuutosten siirtymäajan sujuva hoitaminen.
- IT-palvelutuotannossa ja sähköisten palvelujen toteuttamisessa käytetään aktiivisesti hyväksi ValtIT/VIP – palvelutarjontaa ja osallistutaan niiden kehittämiseen.
- Palveluja tarjotaan palvelusopimuksin myös hallinnon ulkopuolelle ja niitä käytetään laajasti.
- Ympäristöhallinto on kestävä kehityksen tiennäyttävä omassa IT-toiminnassaan.
- IT-henkilöstön osaaminen on varmistettu toiminnan kriittisillä osa-alueilla.

Kriittiset menestystekijät:

- Kustannustietoinen tietotekniikkapalvelujen tuotanto ja hankkeiden hallinta.
- Hallinnon rakennemuutosten siirtymäajan vaatimien voimavarojen varmistaminen.
- Hallinnon ulkopuolisille suunnatun palvelukonseptin sekä tilaaja/tuottaja -mallin määrittäminen.
- Yhteentoimivuus valtionhallinnon yhteisten arkkitehtuurilinjausten ja yhteisratkaisujen kanssa.
- Tiedon hallinnan rajapintoja, niihin kytkeytyviä sähköisiä palveluja ja järjestelmiä toteutetaan yhdessä keskeisten sidosryhmien ja ValtIT:n kanssa.
- Tietohallinnon ja prosessi- ja tietovarantovastaavien muutos- ja hankeosaamisen syventäminen.
- IT-palveluissa suositaan energiaa ja luonnonvaroja säästäviä vaihtoehtoja ja toimintatapoja.

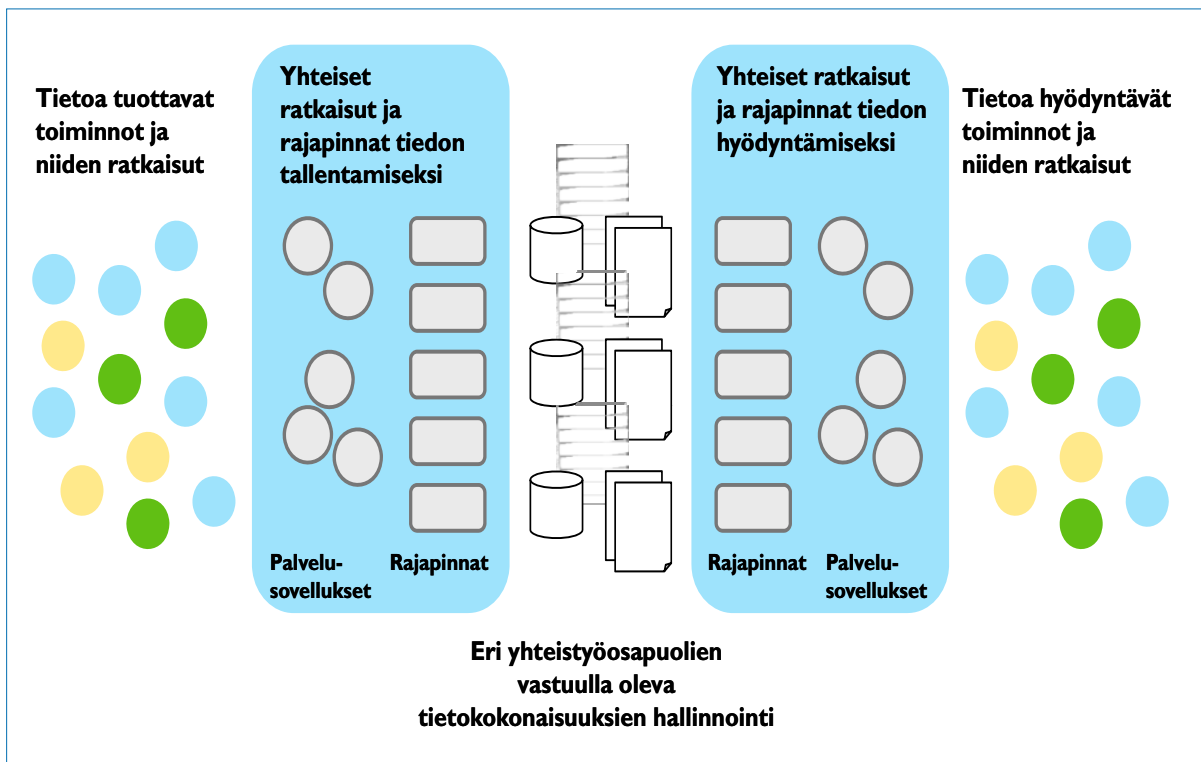
Keskeiset toimenpiteet:

- Aluehallintouudistuksen siirtymäajan ja organisaatorajat ylittävän yhteistyön vaatimien erillISRatkaisujen ja palvelujen toteuttaminen infrastruktuuriin sekä vuorovaikutusvälineisiin.
- Palveluita hankitaan ValtIT/VIP:n kautta.
- Ympäristöhallinnon tiedon hallinnan toiminta jäsennetään ja vastuutetaan tilaaja/tuottaja -mallin mukaisesti hallinnon rakennemuutokset ja yhteistyön lisääntyminen huomioiden.
- Tietojärjestelmien omistajuudet ja omistajuuteen liittyvät vastuut täsmennetään.
- Yleisen IT-arkkitehtuurin ajantasaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen.
- Luodaan säännöt palvelujen tarjoamisesta hallinnon ulkopuolelle sekä itse tekemisen ja ulkoa ostamisen käytännöille.

Tietoarkkitehtuuri

Tietoarkkitehtuuri kuvaa organisaation tietovarannon jaottelun osakokonaisuuksiin, näiden väliset kytkennät sekä käytettävät tiedon luokittelut. Tietoarkkitehtuuri määrittää tietokokonaisuuksiin liittyvät vastuut, tiedon luokittelut sekä tietojen säilytyspaikat.

Ympäristöhallinnon tietovarannoille ei ole tähän mennessä määritelty yhtenäistä tietoarkkitehtuuria vaan arkkitehtuurit ovat syntyneet eri osa-alueiden kehityshankkeiden tuloksena pitkällä aikavälillä tarpeen mukaan. Yleinen ja yhtenäinen tietoarkkitehtuuri on kriittinen menestystekijä tulevaisuuden kehittämishankkeissa. Erityisesti poikkihallinnolliset sähköiset palvelut sekä tietojen ja järjestelmien yhteentoimivuus edellyttävät tietoarkkitehtuurin olemassaoloa ja mekanismeja sen hallitsemiseksi sekä soveltamiseksi. Tietoarkkitehtuuri on nähtävä pitkän aikavälin tavoitetilana, joka ohjaa kehittämistyötä ja ratkaisuja.

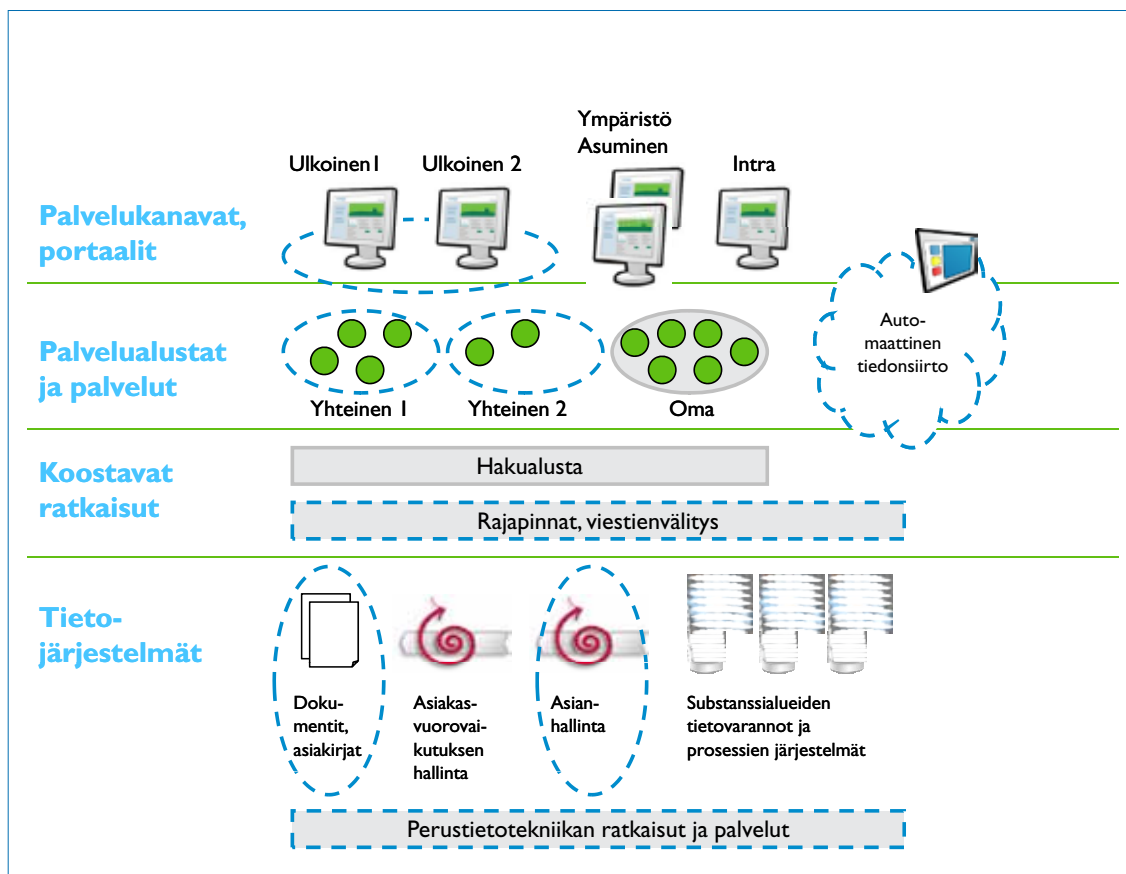

Kuva 4. Yhteiskäyttöisen tiedon hallinnan perusrakenne.

Tietoarkkitehtuurin määrittely on toteutettava omana kehittämishankkeenaan strategian toteuttamisen yhteydessä.

Yleinen IT-arkkitehtuuri

Yleinen IT-arkkitehtuuri kuvaa yhteistä käsitystä siitä, miten sähköisiä palveluita ja järjestelmiä rakennetaan ja perustietotekniikkapalveluita hallitaan. IT-arkkitehtuuri tarvitsee tuekseen myös tietoarkkitehtuurin.

Kuva 5. IT-arkkitehtuurin karkea kuvaus.

Tavoitetilassa ympäristöhallinnon IT-arkkitehtuuri on kerrosmallin mukainen ja yhteensopiva valtionhallinnon arkkitehtuurimääritysten kanssa. Arkkitehtuuriin kuuluvat elementit ovat joko ympäristöhallinnon itse toteuttamia tai hallinnon yhteisratkaisuihin ja palveluihin perustuvia. Kuvassa potentiaaliset yhteisratkaisut on kehystetty sinisellä katkoviivalla.

Ympäristöhallinto toteuttaa sähköisiä palveluja sekä omille palvelualustoilleen, että muiden hallinnoimille yhteisille alustoille (ValtIT) valtionhallinnon sähköisen asiointiympäristön määritysten mukaisesti. Palvelut pyritään toteuttamaan siten, että ne ovat käytettävissä useiden eri portaalien kautta. Vastaavasti, ympäristöhallinnon portaalit pyritään toteuttamaan niin, että niiden kautta on pääsy eri palvelualustoilla oleviin eri toimijoiden toteuttamiin palveluihin.

4 Strategian toteuttaminen

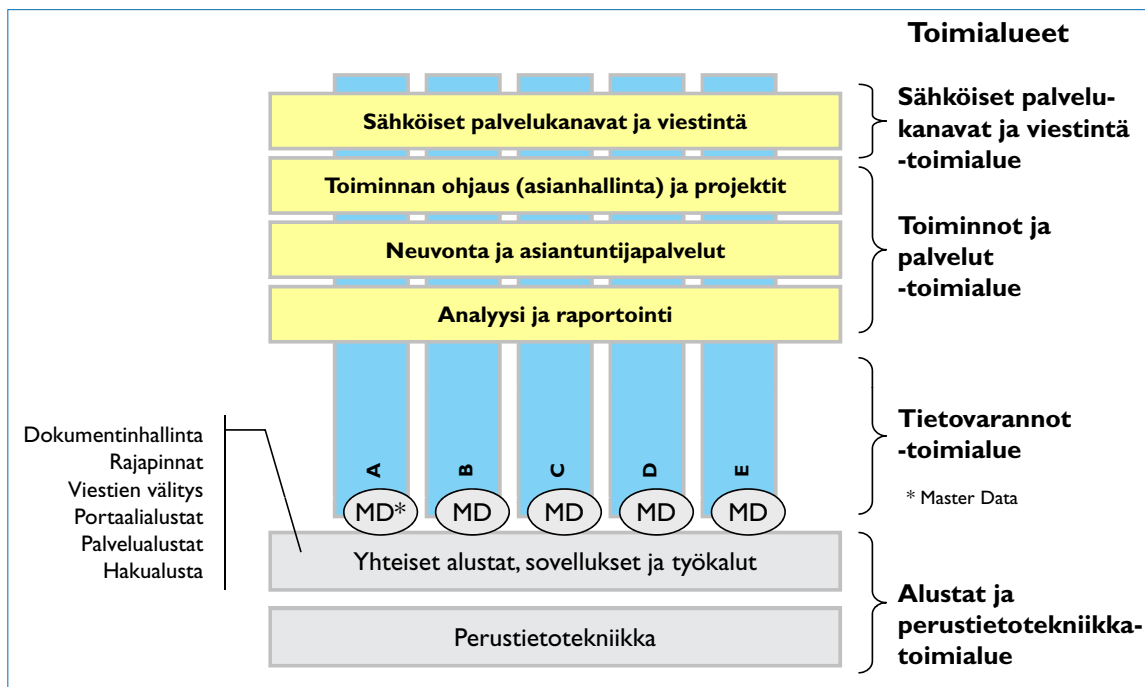
Tiedon hallinnan strategian toteuttaminen on kiinteä osa ympäristöhallinnon toiminnallisten strategioiden toteuttamista. Strategian toteuttaminen tapahtuu vuosittain uudistettavan hanke- ja toimenpideohjelman kautta. Kehittämishankkeet kootaan hallinnonalan tiedon hallinnan hankesalkkuun, jonka hallinnasta vastaa ympäristöministeriön tietohallinto.

Tiedon hallinnan strategiaa sovelletaan kaikessa hallinnonalan toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä, joissa käytetään tiedon hallintaa ja tietotekniikkaa hyväksi.

4.1

Tiedon hallinnan toimialueet

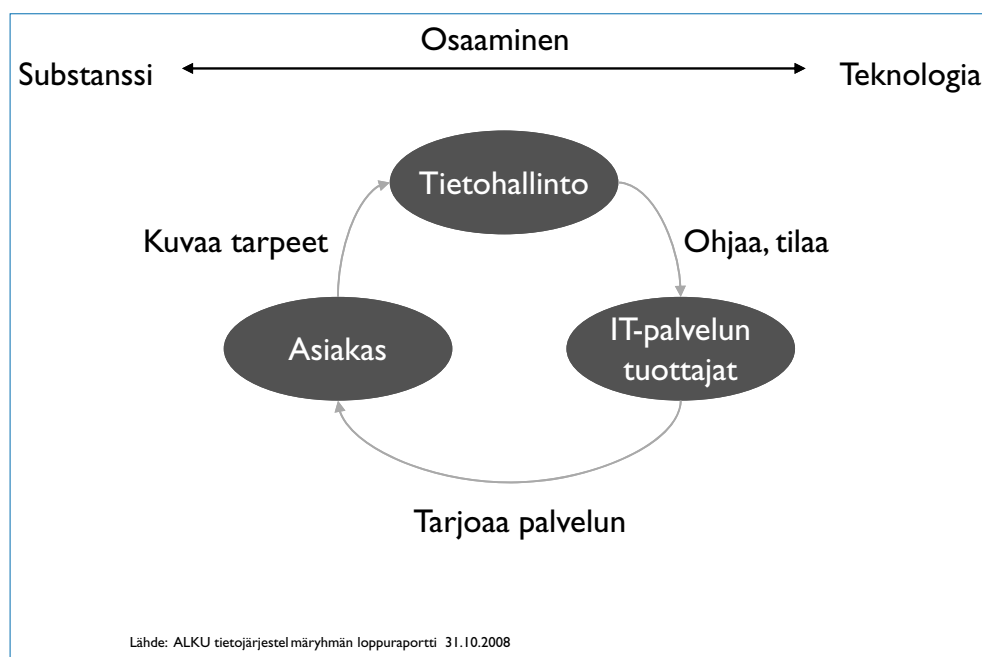
Ohjausmallin täsmentämistä varten tiedon hallinta jäsennetään toimialueisiin kuvan 6 mukaisesti. Tietovarannot toimialueen sisäinen rakenne luodaan strategiakaudella toteutettavan tietoarkkitehtuurin määrittelyn yhteydessä.

Kuva 6. Tiedon hallinnan ohjausmallin toimialueet. (MD = Master Data, tietyn tietovarannon yhteisesti sovittu keskitetty tallennuspaikka).

Tilaaaja-tuottajamalli

Tiedon hallinnan toiminnassa sovelletaan tilaaaja/tuottaja -periaatetta, jossa tietohallinto asiakkaiden ja käyttäjien edustajana tilaa tarvittavat ratkaisut ja palvelut IT-palveluyksiköiltä (kuva 7). Yleislinjana on, että tilaaaja/tuottaja -raja-alueita hallinnoitetaan toimitus- ja palvelusopimuksin. Periaatteen keskeisin soveltamisalue kattaa järjestelmät ja palvelut, joissa käyttäjäjoukko on laaja ja ulottuu yli organisaatorajojen ja silloin kun ratkaisulta tai palvelulta vaaditaan korkeaa käytettävyyttä. Tilaaaja/tuottaja -mallin mukaisen alustavan työnjaon periaate ympäristöhallinnossa on esitetty kuvassa 8.

Kuva 7. Tilaaaja/tuottaja -mallin työnjaon periaate.

Tilaaaja/tuottaja -mallissa samankaltaisia järjestelyjä, sopimuksia ja toimintamalleja käytetään riippumatta siitä, onko palvelujen tuottaja SYKEN tietokeskus, aluehallinnon ICT-palveluyksikkö, ValtIT-palvelukeskus (VIP) tai muu virasto. Vastaavasti SYKEN tietokeskus voi mallin puitteissa tuottaa toteutus- ja tuotantopalveluja myös muille kuin ympäristöhallinnon virastoille.

Valtion yhteisiä IT-palveluja tuotetaan strategiakaudella VIP:ssä, joka aloitti toimintansa vuoden 2009 alussa. Virastot ja hallinnonalat liittyvät VIP:n palveluiden käyttäjiksi palvelu- ja puitesopimuksin.

Palvelutuotannon ja sopimusmallien pohjana käytetään VIP:n vastaavia malleja. SYKEN tietokeskus kehittää omaa palvelutuotantoaan VIP- mallin suuntaan, etenkin silloin kun SYKEN tuottamien IT-palvelujen tilaaajaorganisaatiot ovat hallinnonalan ulkopuolisia virastoja.

	Alustat ja perustietotekniikka	Tietovarannot	Toiminnot ja palvelut	Sähköiset kanavat ja viestintä
Käyttäjät	YH virastot	YH virastot + ulkoiset	YH virastot + ulkoiset	YH virastot + ulkoiset
Käyttö sopimus -rajapinta				
Asiakkaat (prosessin omistajat)	YM tietohallinto	SYKE ARA	Ympäristöministeriö ARA SYKE Aluehallinto	YM/SYKE/ARA viestintä
Yhteistyö -rajapinta				
Tilaaajat	YM tietohallinto	YM/SYKE/ARA tietohallinto Alue TH:t	YM/SYKE/ARA/ tietohallinto Alue TH:t	YM/SYKE/ARA tietohallinto
Tilaaaja/tuottaja -rajapinta				
Tuottajat	ValtIT/VIP toimittajat	SYKE toteutus ja tuotanto Alue ICT toimittajat	SYKE toteutus ja tuotanto Alue ICT toimittajat	SYKE toteutus ja tuotanto toimittajat

Kuva 8. Tilaaaja/tuottaja -mallin alustavaa työnjakoa toimintoittain ympäristöhallinnossa.

Ympäristöhallinnon tiedon hallinnan asiakkaina ovat prosessien omistajat, eli toiminnasta vastaavat substanssiyksiköt. Vastuujako ympäristöhallinnon toimijoiden kesken täsmentyy strategiakauden aikana.

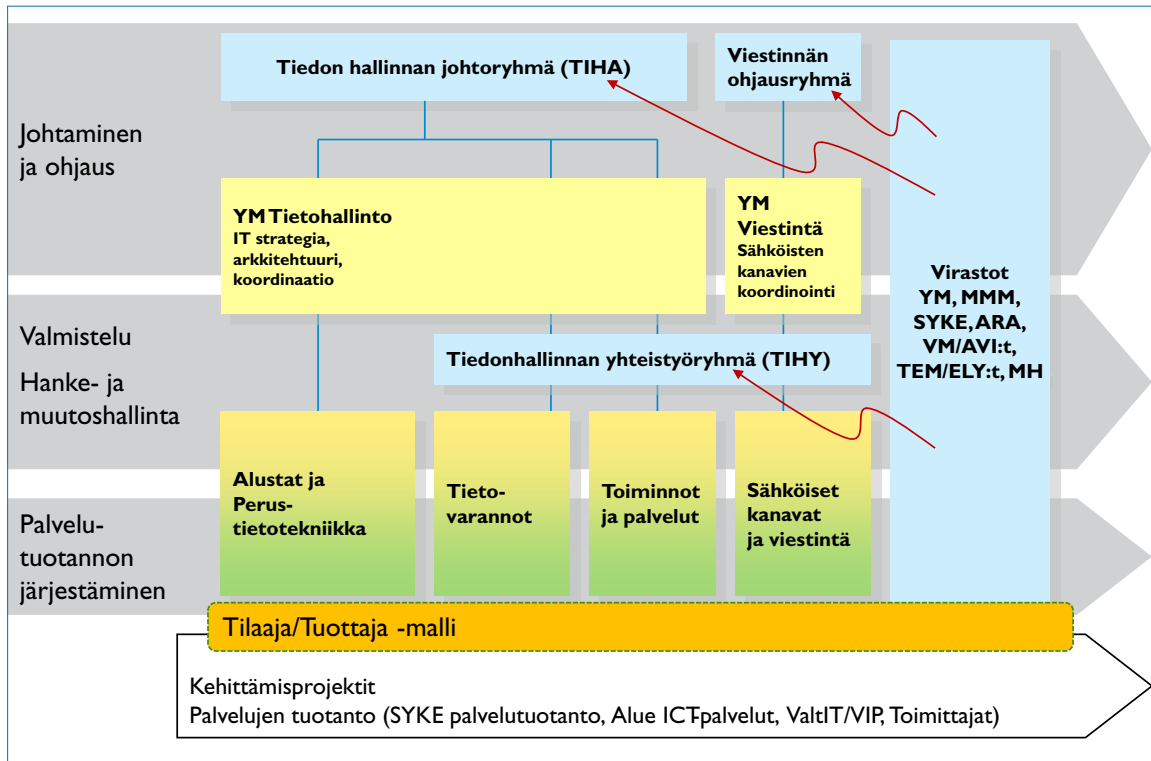
Asiakkaat ja tilaaajat vastaavat yhteisesti siitä, että kehitettävät ja käytössä olevat ratkaisut ovat toiminnoiltaan ja tietosisällöiltään toiminnan tarpeiden mukaisia. Tuottajien vastuulla on tuottaa asiakkaan ja tuottajan yhdessä määrittelemät ratkaisut ja palvelut. Tietohallinnot vastaavat siitä, että ratkaisut ovat yhteen toimivia ja kustannustehokkaasti toteutettuja.

Hallinnon rakennemuutosten ja hallinnon organisaatorajat ylittävän yhteistyön lisääntymisen seurauksena ympäristöhallinnon vastuulla olevan tietotekniikan ja palvelujen käyttäjiä on kasvavassa määrin muualla kuin ympäristöhallinnon virastoissa.

4.3

Tiedon hallinnan prosessien johtaminen ja ohjaus

Ympäristöhallinnon sisäisten tiedon hallinnan toimijoiden välinen vastuu- ja työnjako tiedon hallinnan prosesseissa ilmenee kuvasta 9.

Kuva 9. Vastuu- ja työnjako tiedon hallinnan prosesseissa ja toimialueilla.

Virastojen johto tekee toimintälähtöisiä päätöksiä tiedon hallinnan ratkaisujen toteuttamisesta ja hyödyntämisestä sekä huolehtii yhteisten ratkaisujen hyödyntämisestä, muutosten johtamisesta sekä uusien toimintatapojen ja ratkaisujen jalkauttamisesta. Virastojen substanssiyksiköt osallistuvat yhteiseen päätöksentekoon johtoryhmien kautta sekä yhteisten ratkaisujen suunnitteluun ja toteuttamiseen tiedonhallinnan yhteistyöryhmässä (TIHY) ja projekteissa. Tiedonhallinnan johtoryhmän tehtäviin kuuluu: ohjaus, priorisointi ja päätökset koskien strategiaa, arkkitehtuuria, prosesseja, palveluja, järjestelmiä, budjettia sekä alustoja ja perustietotekniikkaa.

Ministeriön tietohallinnolle kuuluu vastuu tietoteknisestä kokonaisuudesta, määrärahoista, hankesalkun hallinnasta sekä alustojen ja perustietotekniikan, harmonisoinnin, integraation ja yhteiskäyttöisyyden ohjauksesta. Ministeriön tietohallinto on yhteisten alustojen ja perustietotekniikan sekä sähköiset kanavat toimialueiden palvelujen järjestäjä/tilaaja. Ministeriön tietohallinto toimii yhteistyössä hallinnonalan virastojen tietohallintojen kanssa ja vastaa tarpeen mukaan yhteistyön toimintatavoista.

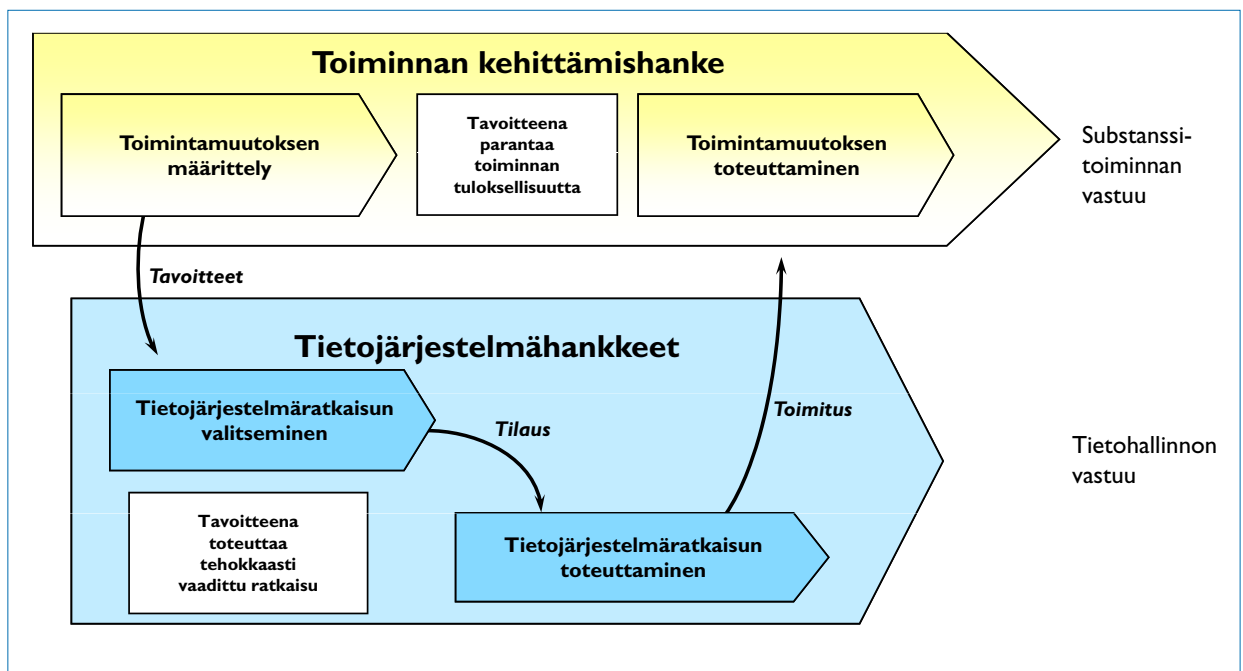
Tietovarannot toimialueen sekä toiminnot ja palvelut -toimialueen asiakasvastuu sijaitsee substanssitoiminnoista vastaavissa yksiköissä. Vastuisiin kuuluu tietovarantojen, prosessien, palvelujen ja ratkaisujen määrittäminen ja kehittäminen yhteistyössä tietohallinnon ja palvelutuotantoyksikköjen kanssa. Tietohallinto vastaa tarvittavien palvelujen järjestämisestä.

Sähköisten palvelukanavien koordinoituvastuu on ministeriön viestinnällä. Vastuuseen kuuluu yhdessä ministeriön tietohallinnon kanssa sähköisten palvelukanavien kehittäminen ja niihin liittyvien palvelujen järjestäminen. Vastuu sähköiseen ja muihin kanaviin tuotetuista palveluista kuuluu hallinnonalan ydintoiminnoista vastaaville yksiköille.

Kehittäminen

Tiedon hallinnan johtamisen haasteena on edelleen painopisteen siirtäminen kehittämisen johtamisesta hyödyntämisen johtamiseen. Lähtökohtana asiakaspalvelun, toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehitykselle on tietotekniikan tehokas hyödyntäminen.

Toiminnan kehittämisen osalta tietojärjestelmähanke on osa kokonaisuutta (kuva 10). Toiminnan kehittämishankkeiden osalta tiedon hallinnalliset osuudet (järjestelmät ja sähköiset palvelut) on saatava entistä paremmin käyttöön, jotta toiminnalliset hyödyt saadaan irti. Tämä edellyttää, että toimintamuutoksen määrittelyn yhteydessä tietojärjestelmävaatimusten lisäksi suunnitellaan ja valmistellaan myös toimintamuutoksen toteuttaminen siinä vaiheessa kun toiminnan tukena käytetty IT-ratkaisu otetaan käyttöön.

Kuva 10. Kehittämishankkeen ja tiedon hallinnan hankkeiden yhteys.

Substanssitoiminnan johto määrittelee, päättää, ohjaa ja ottaa vastuun

- toiminnan tavoitteista, resursseista ja kehittämisvastuista
- tiedon hallinnan hyödyntämistä koskevista linjauksista ja tarvittavista IT-ratkaisuista
- tiedon hallinnan voimavarojen suuntaamisesta ja soveltamisesta sekä kehittämishankkeiden priorisoinnista
- toiminnan kehittämiseen liittyvien IT-ratkaisujen käyttöönotosta ja toiminnan muutosten hallinnasta.

Tietohallintojohto määrittelee, päättää, ohjaa ja ottaa vastuun

- toiminnan tarpeiden ja IT:n yhteensovittamisesta
- tiedon hallinnan strategisesta suunnittelusta ja ohjauksesta
- toiminnan kehittämiseen liittyvien IT-ratkaisujen suunnittelusta ja toteuttamisesta

- palvelujen hankkimisesta ja niihin liittyvistä sopimuksista
- tiedon hallintaan liittyvistä arkkitehtuureista
- tiedon hallinnan hankesalkusta.

Hankkeiden toteuttamisessa käytettyä yhtenäistä hankemallia kehitetään edelleen vastaamaan muuttuvia tarpeita.

4.5

Ratkaisujen toteuttaminen ja yhteiskäyttöisyys

Kaikki ratkaisut rakennetaan ympäristöhallinnon ja valtionhallinnon yhteisiä arkkitehtuurimäärittämiä toteuttaen lähtökohtaisesti organisaatorajojen yli hyödynnettäviksi.

Tarvittavien toiminnallisuuksien hankinnassa painotetaan yhteistyötä ja ulkoa ostettavia palveluja

- Perustietotekniikassa otetaan käyttöön VIPin palveluita yhteisen suunnitelman ja aikataulun mukaisesti ja aloitetaan vaiheittain luopuminen perustietotekniikan tuottamisesta.
- Kaikilla osa-alueilla lähtökohtana on ulkoisten yhteistyömahdollisuuksien tunnistaminen ja aktiivinen hyödyntäminen.

5 Eteneminen

5.1

Seuraavat askeleet – alustava toimenpideohjelma

Strategian toteuttamisen ensivaiheessa on tehtävä joukko toimenpiteitä, joiden avulla toimeenpanon onnistuminen varmistetaan.

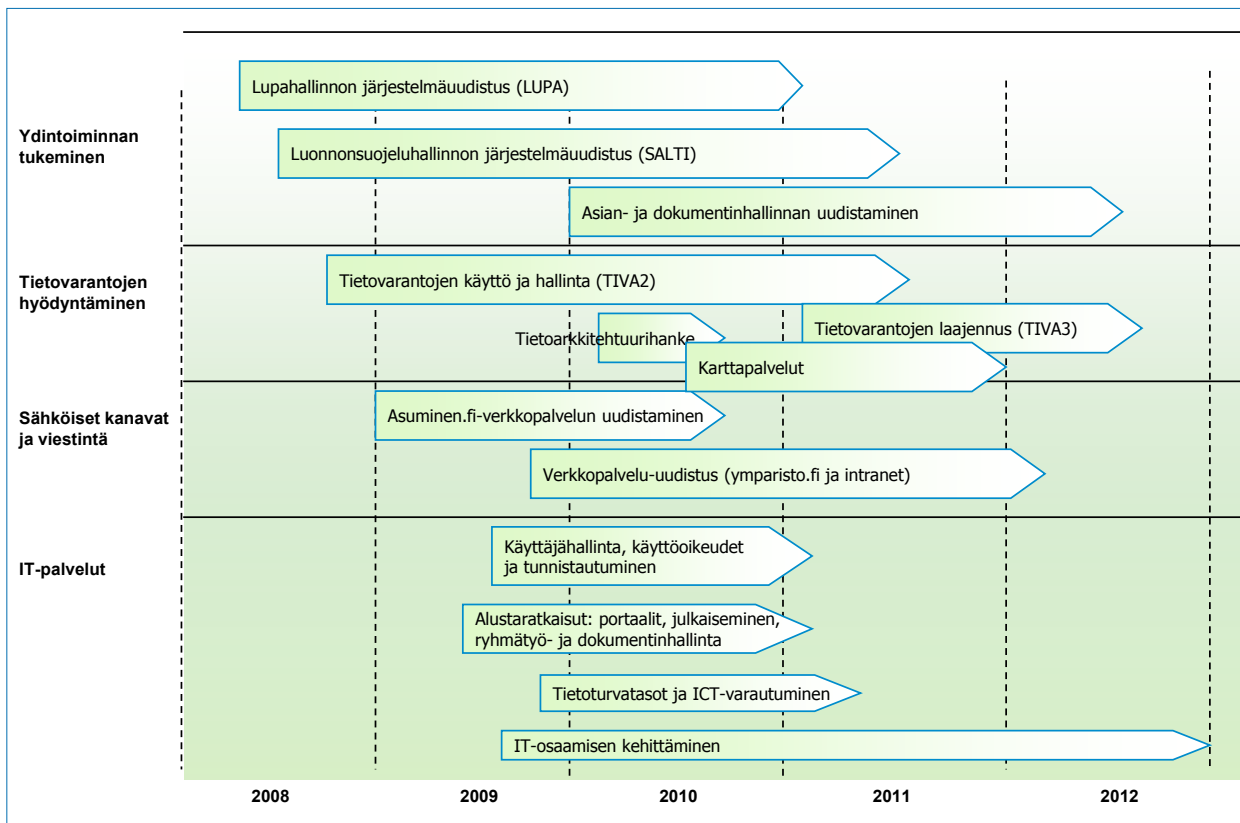
Strategian toimeenpanon ensimmäisinä asioina on saatava toteutettua seuraavat toimenpiteet:

- Tilaaja/tuottaja -mallin mukainen roolitus ja organisoituminen sekä keskeisten järjestelmien omistajuuden/asiakkuuden määrittäminen yhdessä aluehallinnon kanssa. Omistaja-/asiakasvastuiden täsmentäminen.
- Tehdään päätös ja suunnitelma valtionhallinnon yhteisten ratkaisujen ja toimintamallien käyttöönotosta.
- Hankekuvausten laatiminen hankekartassa (kuva 11) oleville hankkeille, ml. hankkeisiin liittyvät yhteistyötahot ja kustannusarviot.
- Strategian kustannusvaikutusten arviointi kehittämisen, jatkuvan palvelutuotannon sekä rakennejärjestelyjen aiheuttamien erilliskustannusten osalta.
- Toimivan yhteistyön varmistaminen aluehallinnon virastojen kanssa
 - vastuista ja yhteistyöstä sopiminen
 - ydintoimintojen tietojärjestelmien ja tietovarantojen käytettävyyden ja ylläpidon varmistaminen
 - resursointi- ja toimenpidesuunnitelmat.
- Käynnistettävät esiselvitykset ministeriön, SYKEN ja ARAn osalta
 - portaalien ja sisällön julkaisemisen alustaratkaisut
 - tietoarkkitehtuuri
 - dokumentinhallinnan ja asianhallinnan ratkaisut.
- TAIKA-järjestelmä otetaan käyttöön hankkeiden suunnittelussa ja seurannassa sekä suunnitellaan ja käynnistetään hankeosaamisen kehittäminen.

5.2

Hankekartta ja vuosittainen kehittämisohjelma

Tiedon hallinnan strategiaan toimeenpanoon liittyvät keskeiset toimenpiteet on koottu kuvassa 11 olevaan alustavaan hankekarttaan vuosille 2009–2012. Voimavarojen sitoutuminen hallinnon rakennemuutosten toteuttamiseen vuosien 2009 ja 2010 aikana tulee vaikuttamaan suunniteltujen hankkeiden toteuttamisen aikatauluihin.

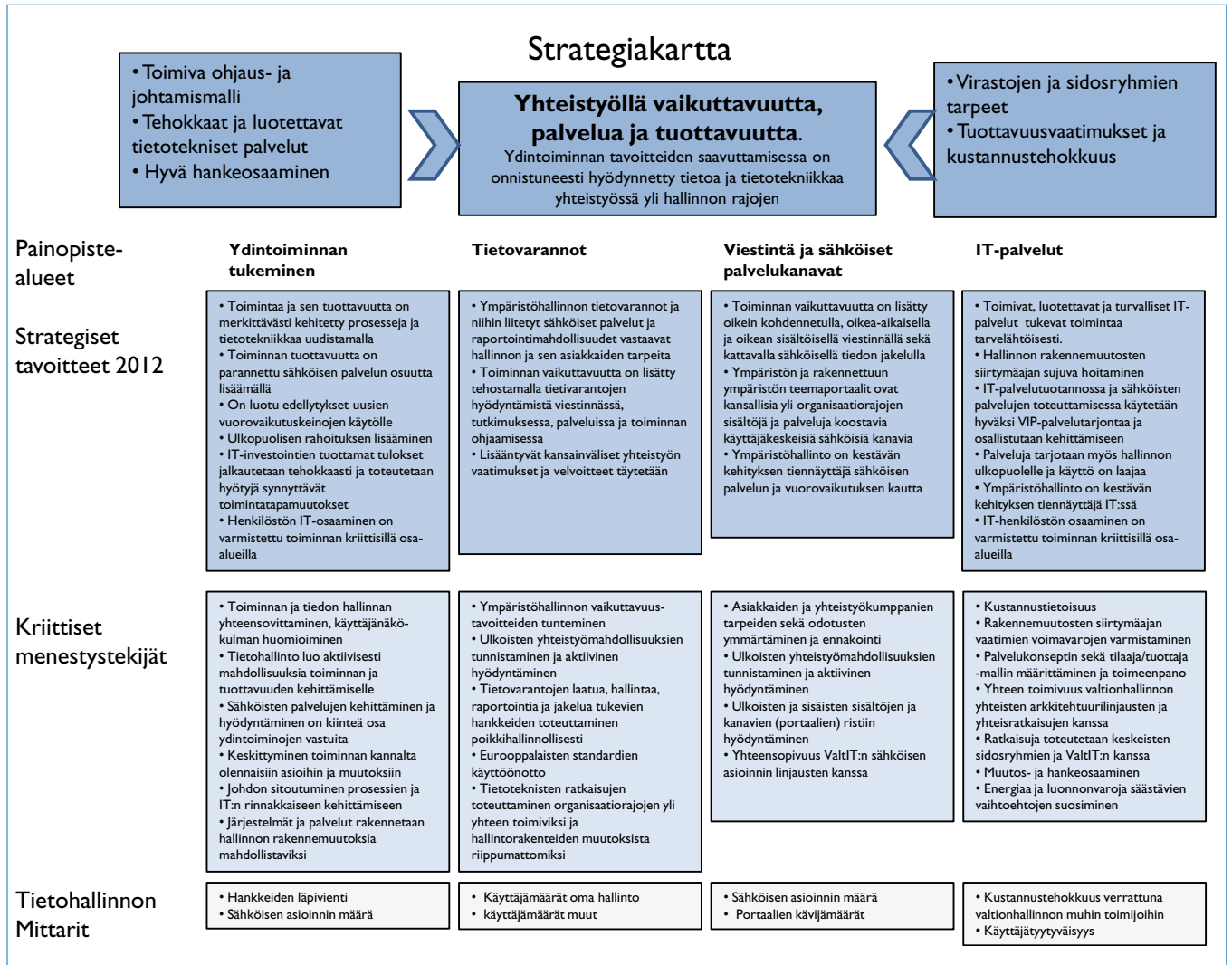

Kuva II. Hankekartta strategian toimeenpanon keskeisistä hankkeista.

Hankekartta ja kehittämisohjelma (hankesalkun rahoitussuunnitelma) käsitellään vuosittain tiedon hallinnan johtoryhmässä, joka linjaa siihen liittyvät toimenpiteet ja päättää resursoinneista ja priorisoinneista. Kehittämisohjelman valmistelusta vastaa ympäristöministeriön tietohallinto. Kehittämisohjelmassa esitetään

- tiedon hallinnan hankesalkun hankkeet, aikataulut, resurssitarpeet ja kustannukset
- muut tiedon hallintaa koskevat kehittämistoimenpiteet, jotka vaativat aikataulutusta ja resursointia
- hankkeiden ja muiden kehittämistoimenpiteiden vaikutus palvelusopimukseen
- päivitetty hankkeiden ja kehittämistoimenpiteiden hankekartta.

Liite I: Strategiakartta

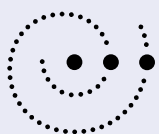

KUVAILULEHTI

Julkaisija	Ympäristöministeriö Hallintoyksikkö	Julkaisu-aika Elokuu 2009		
Tekijä(t)				
Julkaisun nimi	Ympäristöhallinnon tiedon hallinnan strategia 2009–2012			
Julkaisusarjan nimi ja numero	Ympäristöministeriön raportteja 19/2009			
Julkaisun teema				
Julkaisun osat/ muut saman projektin tuottamat julkaisut				
Tiivistelmä	<p>Tässä strategiassa ympäristöhallinnolla tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) sekä Metsähallituksen luontopalvelut ja uusien aluehallintoviranomaisten ympäristöministeriön tulosohjauksessa olevat vastuualueet. Ominaista uudelle strategiakaudelle 2009–2012 ovat sopeutuminen merkittäviin muutoksiin valtionhallinnossa sekä samanaikainen tuottavuuden ja vaikuttavuuden vaatimus omassa toiminnassa.</p> <p>Strategian toteuttamisen keskeisiä asioita ovat mm. tilaaja/tuottaja -mallin mukainen työnjako, keskeisten tietojärjestelmien omistajuuden ja omistajavastuiden määrittäminen, IT-ratkaisujen kehittäminen osana toiminnan kehittämistä sekä ratkaisujen yhteiskäyttöisyys, yhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen ja ulkoa hankittavat palvelut. Toimeenpanon keskeiset hankkeet on koottu strategiakauden 2009–2012 hankkarttaan, jota päivitetään vuosittaisen kehittämisohjelman avulla.</p>			
Asiasanat	Tiedon hallinta, strategiat			
Rahoittaja/ toimeksiantaja	Ympäristöministeriö			
		ISBN 978-952-11-3527-9 (PDF)		ISSN 1796-170X (verkkoj.)
	Sivuja 30	Kieli suomi	Luottamuksellisuus julkinen	Hinta (sis. alv 8 %)
Julkaisun myynti/ jakaja	www.ymparisto.fi > Ympäristöministeriö > Julkaisut > Ympäristöministeriön raportteja -sarja			
Julkaisun kustantaja	Ympäristöministeriö			
Painopaikka ja -aika	Helsinki 2009			

Tässä strategiassa ympäristöhallinnolla tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluvat ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus (SYKE), Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) sekä Metsähallituksen luontopalvelut ja uusien aluehallintoviranomaisten ympäristöministeriön tulosohjauksessa olevat vastuualueet. Ominaista uudelle strategiakaudelle 2009–2012 ovat sopeutuminen merkittäviin muutoksiin valtionhallinnossa sekä samanaikainen tuottavuuden ja vaikuttavuuden vaatimus omassa toiminnassa.

Strategian toteuttamisen keskeisiä asioita ovat mm. tilaaja/tuottaja -mallin mukainen työnjako, keskeisten tietojärjestelmien omistajuuden ja omistajavastuiden määrittäminen, IT-ratkaisujen kehittäminen osana toiminnan kehittämistä sekä ratkaisujen yhteiskäyttöisyys, yhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen ja ulkoa hankittavat palvelut. Toimeenpanon keskeiset hankkeet on koottu strategiakauden 2009–2012 hankekarttaan, jota päivitetään vuosittaisen kehittämisohjelman avulla.

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT